

VRIDACH

1245-1495

Tysk släkt, sannolikt med ursprung i Dortmund, vars namn "Fredag" var så allmänt spritt att man kan räkna med flera olika släkter inom det tyska språkområdet. Till Visby bör släkten ha kommit med Johannes (tabell 2) omkring 1245. Under hela medeltiden tillhör familjen det högsta skiktet i Visby, även om inte varje generation är påvisbar i rådet.

Tabell 1

HENRIK: Född omkring 1185. Rådman i Dortmund 1244¹. Barn(?):

Johannes: Tabell 2.

Henrik: Född i Dortmund omkring 1220. Borgare där 1253².

Tabell 2

JOHANNES: Son till Henrik(?), tabell 1. Född i Dortmund omkring 1215. Troligen utflyttad till Visby omkring 1245, borgare där och senare rådman(?) omkring 1265-1275. Barn(?):

Henrik: Född i Visby(?) omkring 1245. Borgare i Stralsund 1280-1302³.

Bertold: Tabell 3.

Tideman: Född i Visby(?) omkring 1255. 1287 i Stralsund⁴.

Dotter: Född omkring 1250. oo? N Axe.

Tabell 3

BERTOLD: Son till Johannes(?), tabell 2. Född i Visby(?) omkring 1250. Rådman där då han avled 1315 31/12 och begravdes i S:t Pers kyrka (GGW 469). Barn(?):

Johannes: Tabell 4.

Tideman: Född omkring 1280. 1317 köpte han hus på Königsstrasse i Lübeck, vilket han försålde 1320⁶. Möjligen identisk med den "Friadagh" som 1336 20/6 var borgare i Skänninge⁷.

Willeke: Tabell 10.

Henrik: Född i Visby omkring 1290. Han erhöll 1323 20/1 burskap i Lübeck, då Johannes *Kruse* borgade⁸.

Wendese: Född omkring 1280. Hon avled ca 1345 och begravdes hos Visbyfranciiskanerna^{8a}. oo Herbord *Witte*.

Tabell 4

JOHANNES: Son till Bertold(?), tabell 3. Född i Visby omkring 1275. 1303 29/9 ägde han att jämte Herbord *Witte* lösa de 5 mark sämre mynt som de var skyldiga Rigaborgaren Johannes Kok⁹. Samma datum skulle de också lösa de 4 läster salt som de var skyldiga borgaren i samma stad, Bertold van Hildensem¹⁰. Sannolikt avliden i farsoten 1333, då de två äldsta sönerna 1334 20/7 förklarade att de för sig och arvingarna ägde rätten till allt av Revalrådet med kvarstad belagda gods som tillhört Johannes¹¹. oo N *Poppe*. Barn(?):

Tideke: Tabell 5.

Bertold: Tabell 6.

Gerlak: Tabell 10.

Tabell 5

TIDEKE/TIDEMAN: Son till Johannes, tabell 4. Född i Visby omkring 1305. 1347 30/1 rådman(? discretus vir) i Söderköping¹². Han levde ännu 1359 13/11^{12a}. oo fru *Bertrud* N som återflyttade till Visby efter makens död(?) och avled 1365 6/5¹³. Hon begravdes hos Visbyfranciiskanerna. Barn:

Tideman: Född i Söderköping omkring 1335. Han avled 1389 15/7 och begravdes bredvid modern hos

Tabell 6

BERTOLD: Son till Johannes(?), tabell 4. Född i Visby omkring 1305. 1334 20/7 förklarade han jämte den yngre brodern att de för sig och arvingarna ägde rätten till allt av Revalrådet med kvarstad belagda gods som tillhört fadern¹¹. Barn(?):

Hans: Tabell 7.

Helmik: Född i Visby omkring 1340. Visbyskeppare 1381, då han förde sitt 160-marksskepp mellan Lübeck och Visby¹⁴.

Tabell 7

HANS: Son till Bertold(?), tabell 6. Född i Visby omkring 1330. Skeppsägare i Visby 1368, då hans 18-marksskepp förde gods från Lübeck till Visby¹⁵. Samma år seglade skeppet i motsatt riktning då han själv också utförde kalk för 3 mark, och ½ tunna smör värt 1 ½ mark¹⁶. Sannolikt avliden i pesten samma år, då han inte vidare är känd i pundtullslistorna. Barn(?):

Hans: Född i Visby(?) omkring 1360. Borgare i Stockholm 1402¹⁷.

Herman: Tabell 8.

Tabell 8

HERRMAN: Son till Hans(?), tabell 7. Född i Visby omkring 1365. Visbyköpman 1399, då han förde tjära på Lübeckskepparen Lydeke Boldersens skepp till Hamburg (HamPzW 107). 1403 11/2 hade han gods som Kölnborgaren Henrik van Ysem låtit kvarstadsbelägga som förment Dortmunderskt gods (HUB V 566). Rådman 1410 13/4 då han beseglade en kvittens (SD II 1286). 1418 24/6 hansedaggsändebed till Lübeck (HR VI 556 A, B). Hans sigill: "SIGILL HERMAN VRIDACH" (Personsigill 1390, AGM II s 35). Son(?):

JOHANNES: Född i Visby omkring 1390. Rådman, avliden omkring 1445 och begravnen vid S:t Hans (GGW 566). Barn(?):

Herman: Född omkring 1420. Avliden omkring 1425/1430^{23a}.

Fredrik: Tabell 9.

Johannes: Född i Visby(?) omkring 1430. Skrevs in vid universitetet i Rostock 1453 4/5²⁴.

Tabell 9

FREDRIK: Son till Johannes(?), tabell 8. Född i Visby omkring 1425. Sittande tysk borgmästare 1469, då ett skepp med gods från Danzig och Lübeck uppbringades av gotländska uteliggare. Han medverkade då jämte Jacob *Luktebek* till ett avtal, vilket omtalas 1470 13/4 (HUB IX 724). Han avled 1478 och begravdes i Vårfrukyrkan (GGW 107). Barn(?):

Hans: Född omkring 1450. 1495 15/3 hade han 1 packe pechtlingskt tyg, värd 60 mark, på ett skepp från Lübeck till Danmark (PzfB 1492-1496 I s 411).

Fredrik: Född omkring 1450/1455. 1492 1/5 hade han 3 "kuntor", 1 litet fat och 1 tunna, värt 9 mark på Michel Grotes skepp som anlände till Lübeck från Danzig (PzfB 1492-1496 I s 411). S å hade han två rulle fisk, värt 18 mark, på Mats Smits skepp på samma trad¹, liksom 4 "sostich" fisk, värd 36 mark, på Henrik Ronnepages (PzfB 1492-1496 I s 411). 1496 12/5 hade han 3 läster strömming, värd 54 mark, och 1 terling poppringst tyg, värt 300 mark, på Hans Mollers skepp som avseglade från Lübeck till Riga (PzfB 1492-1496 I s 411). S d hade han 3 fat emskt öl, värt 27 mark, och 3 läster strömming, värd 54 mark, på Hans Balhorns skepp på samma trad (PzfB 1492-1496 I s 411).

Laurens: Född omkring 1455. Troligen utflyttad till Reval, där han omtalas som denna stads sändebed till Visby 1484 24/1²⁷ och 1495 5/9²⁸. Hans sigill i samma stad 1490: "SIGILL LAURENS VRIDACH"²⁹.

Tabell 10

CEZAR: Son till Johannes(?), tabell 4. Född omkring 1310. 1334 20/7 förklarade han jämte den äldre brodern att de för sig och arvingarna ägde rätten till allt av Revalrådet med kvarstad belagda gods som tillhört fadern¹¹. Utflyttad från Visby, troligen till Reval. Omtalad i där 1365-1373³⁰. Son(?):

JAN: Född omkring 1335. Troligen Revalborgare och skeppare med sin viktigaste trad över Reval 1361-1368³¹. Barn(?):

Jons: Född omkring 1365. Borgare i Reval(?) 1397-1412³².

Cerlak: Född omkring 1370. Borgare i Åbo 1414³³.

Tabell 10

WILLEKE: Son till Bertold(?), tabell 3. Född i Visby omkring 1285. Borgare i Visby och församlingsmedlem vid Vårfrukyrkan 1319 4/10 och ca 5/10, då han beseglade urkunder med sitt sigill³⁴. Son(?):

JOHANNES: Född i Visby omkring 1315. Borgare i Visby 1349, corporis christi, då han jämte en Lydeke Posslegher var skyldig Radeke vamme Zee 150 mark penningar³⁵. Han avled i pesten 1350 med hustrun och begravdes hos franciskanerna³⁶. oo **Geese N** som också avled i pesten 1350³⁶. Barn(?):

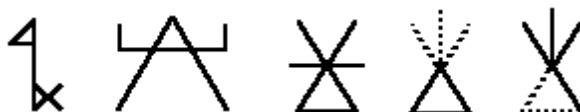
Willeke: Född i Visby omkring 1340. 1370 24/6 i Lübeck jämte brodern för 100 mark som bröderna Martin och Johannes van dem Bome lät förmedla³⁷. Säkert borgare i Visby.

Dolkwin: Tabell 11.

Tabell 11

DOLKWIN: Son till Johannes(?), tabell 10. Född i Visby omkring 1345. 1370 24/6 i Lübeck jämte brodern för 100 mark som bröderna Martin och Johannes van dem Bome lät förmedla³⁷. Säkert borgare i Visby. Barn(?):

Dolkwin: Född i Visby(?) omkring 1380. 1423 hade hustrun del i egendom nära Lübeck i Koyelkenburg³⁸.

Bomärken för Bertold Vridach (tabell 3) 1315, Tideman Vridach och hans änka Gertrud 1347 resp 1365 (tabell 5), Herman Vridach (tabell 8), Johannes Vridach (tabell 8) samt Fredrik Vridach (tabell 9).

NOTER

1) DUB I 83. 2) WUB VII 797a. 3) ZSS. 4) ZSS. 5) GGW 469. 6) Joh-Q s 738. 7) DS IV 3227. 8) Civilitates 1323:24. 8a) B 99 p 63. 9) RS 886. 10) RS 888. 11) BKE II s 188. 12) DS V 4135. 12a) DS VII 6149. 13) GG II 528, B 99 p 68. 14) PfbZ 1381. 15) HPZ 107. 16) HPZ 393. 17) SStB 1:I s 266. 18) HamPzW 107. 19) HUB V 566. 20) SD II 1286. 21) HR VI 556 A, B. 22) Personsigill 1390, AGM II s 35. 23) GGW 566. 23a) GGW 648. 24) UnivRo I s 98. 25) HUB IX 724. 26) GGW 107. 27) KämRev II 1870. 28) KämRev II 2304. 29) Nottbeck 1880 tafel 12. 30) ZESR 176, 177, 461. 31) ZESR 45, 255, 257, 260, HPZ 333, 340. 32) DESR 321, PRS V 312, DESR 667. 33) SD II s 797. 34) DS III 2209, 2211. 35) NStB I 552:3. 36) B 99 p 66. 37) NStB II 167:5. 38) Mag-Q s 708.